

Aansluitvoorwaarden

Landelijke Verwijsindex Risicjongeren voor gemeenten

Aanleiding

De Landelijke Verwijsindex Risicjongeren (VIR) draagt bij aan de gemeentegrens overstijgende vroeg signalering van risicjongeren. Sluitende aanpak rondom risico jongeren is alleen mogelijk als er sprake is van tijdig signaleren van risico's, goede samenwerking van instanties die van doen hebben met jongeren.

Tijdig signaleren kan met behulp van een signalerings-systeem dat instanties op de hoogte stelt van elkaars cliënten door het afgeven van signalen ook wel 'dat' informatie genoemd. Een goede opvolging van signalen door een sluitende samenwerking zorgt voor tijdige en gecoördineerde hulp aan de cliënten. De samenwerking, vastgelegd in een convenant en getekend door de besturen van de instanties, en vroeg signalering zal op gemeentelijk niveau het aantal risicjongeren voorkomen en terugdringen.

Ook als een jongere gaat verhuizen kan deze uit beeld raken bij de gemeentelijke instanties. Instanties uit de nieuwe leefgemeente moeten de hulp vaak opnieuw opstarten, meestal met het gevolg dat een jongere al op het 'verkeerde pad' terecht is gekomen. De VIR draagt zorg voor het bovengemeentelijk delen van signalen over de jongeren. Hierdoor zal een jongere minder snel uit beeld raken.

De verwijsindex functioneert voor een gemeente en haar partners optimaal als voldaan wordt aan een aantal richtlijnen en bepalingen op het gebied van samenwerking en signalering.

Doel

De aansluitvoorwaarden zoals in dit document beschreven hebben tot doel gemeenten te informeren over de voorwaarden voor aansluiting op de Landelijke Verwijsindex Jongeren (VIR). Dit document bevat richtlijnen en bepalingen die het een gemeente, in samenwerking met ketenpartners, mogelijk maakt om de functionaliteit van de VIR optimaal te benutten teneinde een sluitende aanpak rondom risicjongeren te bewerkstelligen.

Dit document is bedoeld voor de (convenant)houder die zeggenschap heeft over het uiteindelijke signalerings-systeem, welke is vastgelegd in een samenwerkings-overeenkomst behorende bij het convenant.

Definities

CBP	College bescherming persoonsgegevens.
Convenant	Model van de samenwerkingsovereenkomst tussen een gemeente en de melders / instanties binnen die gemeente in het kader van de Verwijsindex Risicjongeren.
Houder	Het bevoegde gezag voor een convenant ligt bij de gemeente die zeggenschap heeft over het signaleringssysteem. In de samenwerkingsovereenkomst behorend bij het convenant tussen de instanties en de gemeente wordt dit vastgelegd. Indien er sprake is van meerdere gemeenten (bijvoorbeeld een regio) dan wordt op gemeente niveau één 'houder' aangesteld.
Ketenpartner	Actor die een bijdrage kan leveren aan één of meerdere (deel-) processen binnen een keten.
Landelijke Verwijsindex Risicjongeren (VIR)	Landelijk elektronisch systeem, waarin professionals en instanties werkzaam in de domeinen onderwijs, welzijn, politie en justitie, werk en inkomen en gezondheidszorg en jeugdzorg melden bij wie een risico voor de lichamelijke, psychische, sociale of cognitieve ontwikkeling is vastgesteld.
Melding	Bericht van een melder aan de verwijsindex over een jongere, dat de melder bij deze jongere een risico voor de lichamelijke, psychische, sociale of cognitieve ontwikkeling heeft vastgesteld.
Regievoerder / zorgcoördinator Risicjongeren	Persoon die bij een match de hulpverlening coördineert. Jongeren in de leeftijd tot 23 jaar bij wie zich problemen voordoen waardoor de lichamelijke, psychische, sociale of cognitieve ontwikkeling wordt bedreigd en waardoor zij een gevaar voor zichzelf of hun omgeving zijn, of (vroegtijdig) buiten de maatschappij dreigen te vallen.

Aannamen en uitgangspunten

- Aansluiting op de VIR is mogelijk via een WMO- of lokaal signaleringssysteem of via de webapplicatie van de VIR.
- Bij het opstellen van dit document zijn de wettelijke bepalingen van het CBP in acht genomen. Specifiek voor de VIR zal door het CBP nog een beoordeling en daaraan gekoppelde wettelijke grondslag geleverd worden.
- Als bron voor dit document zijn richtlijnen en bepalingen gebruikt waarmee gemeenten via hun risicosignaleringsysteem operationeel zijn.

Jeugdbeleid

1. Een gemeente hanteert een doelgroepen beleid waarbinnen gedegen afspraken zijn gemaakt rondom risicojongeren, jeugdproblematiek en de aanpak hieromtrent.
2. Een gemeente faciliteert een gedegen samenwerkingsverband rondom jeugdbeleid. Binnen dit samenwerkingsverband nemen partijen deel die:
  - dagelijks werkzaam zijn met jeugd;
  - vanuit hun maatschappelijke rol, betrokken zijn bij of werkzaam zijn met jongeren of de zorg hebben over jongeren;
  - een adviserende rol hebben binnen de keten 'jeugd' waarbij de zorg rondom jongeren bij de daarvoor vanuit hun maatschappelijke rol aangewezen zorgorganisatie wordt belegd;
  - een vanuit maatschappelijk oogpunt een rol vervullen rondom veiligheid en leefbaarheid.
3. Het samenwerkingsverband heeft een 'regiefunctie' belegd bij een van de organisaties uit het samenwerkingsverband. Deze regiefunctie bewaakt het proces van samenwerking en stuurt aan op naleving van de gemaakte afspraken. Dit kan door het aanstellen van een regievoerder of zorgcoördinator, die bij een 'match' de hulpverlening coördineert.
4. Aan het samenwerkingsverband ligt een convenant ten grondslag getekend door de besturen van de samenwerkende organisaties. Het convenant omvat tenminste:
  - hoe binnen de samenwerking wordt omgegaan met uitwisseling van gegevens tussen organisaties;
  - eigenaarschap van gegevens;
  - hoe omgegaan wordt met privacy;
  - wie geregistreerd wordt;
  - deelnemende partijen;
  - looptijd van projecten en meldingen.

Zorgprocessen

Er zijn procedures opgesteld hoe omgegaan wordt met signalen. Binnen deze procedures staat beschreven:

- meldcriteria, op basis waarvan een cliënt wordt gemeld in de VIR, zullen op basis van half open norm worden opgesteld. De zorgverlener bepaalt aan de hand van eigen bevindingen vanuit zijn/haar professe welke cliënt onder de noemer 'risicojongere' valt. De half open norm wordt door het ministerie voor Jeugd en Gezin opgesteld;
- een melding vanuit een willekeurige instantie binnen de gemeente die directe of indirecte betrokkenheid bij de cliënt heeft;
- een signaal vanuit een andere gemeente komt (bovengemeentelijk signaal);
- signalen worden gedeeld met alle betrokken instanties die het betreffende kind reeds hebben gemeld;
- signalen worden binnen 24 uur opgevolgd door een door de regisseur/coördinator aangewezen zorgverlener/-instantie;
- er dienen voorzieningen te zijn getroffen op basis waarvan een nieuwe bewoner op gevangen wordt binnen de huidige zorgnetwerken.

Gegevens, eigenaarschap en beheer

1. Binnen de samenwerkingsverbanden zijn afspraken gemaakt over:
  - eigenaarschap van de gegevens binnen het systeem;
  - eigenaarschap van de systemen en de verantwoordelijkheid rondom functioneel-, technisch- en applicatiebeheer;
  - looptijd dat gegevens in het systeem blijven;
  - welke uniforme gegevens er van een cliënt worden vast gelegd;
  - hoe een cliënt uniek wordt gemaakt, bijvoorbeeld door gebruik van BSN;
  - hoe voorkomen wordt dat een cliënt dubbel wordt geregistreerd wordt.

2. De houder binnen het samenwerkingsverband zal de gegevens van de instellingen en, zorgverleners binnen het samenwerkingsverband:
  - tijdig aanpassing in geval van wijzigingen;
  - tijdig verwijderen uit het systeem en uit de VIR indien deze niet meer bevoegd zijn als gebruikers;
  - integer behandelen en beschermen tegen misbruik door:
  - procedures op te stellen voor het gebruik van de gegevens;
  - richtlijnen en maatregelen opstellen voor de overdracht van gegevens comfort code informatiebeveiliging;
  - inloggegevens persoonsgebonden te houden.
3. Wordt er inhoudelijk informatie vastgelegd in het systeem:
  - de cliënt of de ouders/verzorgers worden op de hoogte gesteld van de melding;
  - er wordt toestemming gevraagd aan de ouders/verzorgers voor het vastleggen van een melding;
  - Inhoudelijke informatie wordt gedeeld, mits:
    - ouders/verzorgers toestemming hebben gegeven en
    - dit onderdeel is van het convenant en
    - organisaties waarbinnen de informatie wordt gedeeld een duidelijke 'zorgrol' ten aanzien van de cliënt vervuld en
    - de organisaties een eigen privacy reglement hebben ten aanzien van het gebruik van privacy gevoelige gegevens;
    - het systeem aangemeld is bij het CBP of ontheffing is verleend door het CBP.

De burger of wettelijk vertegenwoordiger

De burger dient betrokken te zijn bij het 'zorgproces'. De volgende bepalingen gelden daarbij:

- het samenwerkingsverband heeft een loketfunctie waar de burger met zijn/haar vragen over de risicosignalering terecht kan;
- het samenwerkingsverband verstrekt alle betrokken burgers informatie aangaande het risico signaleren, het systeem en op welke wijze er omgegaan wordt met de gegevens;
- de burger heeft recht om zijn/haar gegevens of de gegevens van het kind in te zien;
- de burger heeft het recht om de gegevens uit het systeem te laten verwijderen, mits:
  - hij/zij daar schriftelijk bezwaar tegen maakt;
  - het bezwaar op gedegen grond is gebaseerd;
  - het welzijn van het kind niet in gevaar komt.
- de gemeente stelt de burger op de hoogte van de melding in de VIR door:
  - bestaande informatiedragers een note op te nemen over de VIR;
  - de melding aan de VIR is onderdeel van het signaleringsproces. De burger tekent hiervoor en is dus op de hoogte van de melding in de VIR.

Programma Landelijke Verwijsindex Risicojongeren

Dit document is opgesteld door ICTU

Bezoekadres:

Wilhelmina van Pruisenweg 104, 2595 AN Den Haag

Postadres:

Postbus 84011, 2508 AA Den Haag

T (070) 888 77 77

F (070) 888 78 88

E info@ictu.nl

juni 2007

Programmaministerie voor Jeugd en Gezin
Postbus 16166, 2500 BD Den Haag

WWW.JEUGDENGZIN.NL